

— der arbejder Katolikker og Protestanter sammen — og Ny Zeeland. En ung Mand gjorde Lykke ved at fortælle om Kvindens Valgret i dette Land, som han havde besøgt. Kvinderne fordrede, at Kandidaterne, de skulde stemme paa, skulde være af holdne med Hensyn til spirituose Drikke, leve et sædeligt Liv og eventuelt være gode Ægtemænd.

Frk. Hjort og Frk. Forchhammer takkede Fru Frederiksen for hendes Meddelelser.

Med Hensyn til Kongresserne henviser vi Læsere til Fru Frederiksens Artikler her i Bladet.

Breve fra udenbys Venner.

Kvindernes Sag

her i Danmark kan jo ikke rose sig af at gaa frem med Kæmpeskridt — hvorfor — først og fremmest fordi vi endnu ikke er komne til at indse vor Sags Betydning, og fordi der mangler Enighed og Samdrægtighed i vore Rækker. Jeg vil tage det sidste først. Paa Grund af Standsforskel og Standsfordomme, er der Splittelsen i Rækkerne. En „fin“ Frue kan ikke forstaa at en „simpel“ Kone eller Tjenestepige er ligesaameget værd som hun. Den rige bekæmper den fattige og ligesaa omvendt. Med Hensyn til Forstaaelse af Kvindesagen, udrettes der alt for lidt. Der er sikkert mange Kvinder som kunde gøre langt mere end nu. Jeg foreslaar at der holdes nogle flere Kvindemøder, hvis Opgave det maa være at samle alle Kvinder, uden Hensyn til Rang eller Stilling, om Kvindesagen. Lad mig her gøre opmærksom paa en Udtalelse, der saa ofte høres af „Arbejderkvinder“. De siger: „Vi kan ikke være med i „Dansk Kvindesamfund“, for det er kun for de „bedrestillede“. — Vi kan kun arbejde „faglig“.“ Naar denne Udtalelse saa ofte høres, saa maa der være en Grund! Mon Grunden ikke er den, at de stærke undlader at støtte de svage?

Kristine Knudsen.
Odder.

Foredrag.

Dansk Kvindesamfunds Kredse saa vel som andre Selskaber og Foreninger tilbydes Foredrag af efternævnte 3 Damer, der har erklæret sig villige til saa vidt muligt at imødekomme Opfordringer i saa Henseende.

I. Frk. Th. Lang, Silkeborg.

1. Om Husgerningens Betydning for de smaa Hjem.
2. Camilla Collett.

II. Fru Johanne Langballe, f. Dalgas, Junget Præstegaard pr. Roslev Station.

1. Kvindelig Husgernings Indførelse i Landsbyskolen.

III. Fru Birgitte Berg Nielsen, Aagade 106, København.

1. Fattigdommen og den sociale Lovgivning.
2. Om at oplære Børn, især de tunge.

Den sidste kan dog kun tilbyde Foredrag mellem Jul og Nytaar samt paa Sjælland hver Søndag og enkelte andre Dage.

Desuden vil muligvis Frk. Gina Krog fra Kristiania, „Nylænde“s bekendte Redaktør, paa en Foredragsrejse til Finland i November holde Foredrag i nogle danske Byer, om man i Tide henvender sig derom.

Nærmere Oplysning enten ved direkte Henvendelse til de paagældende eller hos

Eline Hansen,
Dansk Kvindesamfunds Sekretær,
Ravnshøjsgade 19, 2.
København N.

Kvindelige Arbejdere i Spanien.

Af Mary Cameron
i Woman's Industrial News.

Naar man vil tale om Arbejdernes Stilling i Spanien, maa man ikke glemme den store Forskel, der er imellem deres Livsvilkår og dem, under hvilke vore engelske Arbejdere lever. Denne Forskel er større end i noget andet europæisk Land, og giver Anledning til mange Misforstaaelser hos dem, der kun ser overfladisk paa Tingene.

Efter et tre Aars Ophold i Spanien, i hvilken Tid jeg udelukkende levede blandt Landets Børn og i hele Maaneder hverken saa et engelsk Ansigt eller hørte et Ord af mit eget Sprog, har jeg maattet vende op og ned paa Størsteparten af de Meninger, som jeg havde erhvervet mig under mit første Ophold i Landet. Dette viser, hvor lidt Værd man kan tillægge Domme, grundede paa nogle faa Ugers Ophold, og som dog ofte opstilles som afgørende, fordi Forfatterne „har været der og selv set det altsammen.“

Det er den letteste Ting af Verden at misforstaa, hvad man ser, naar man ikke faar fat paa de ledende

Grundsætninger for Livet omkring en.

Man maa, til at begynde med, huske paa, at Spanien endnu ikke er kommen ud af den patriarkalske Læstidsalder og kommen ind i Handelsalderen.

I Teorien, og i nogle faa større Byer praktisk, har Handelstidens Aand begyndt at arbejde; men i de udstrakte Distrikter, der endnu er uberørte af Jernbaner og af Handelsforetagender, lever endnu alle en tidligere Civilisations Sædvaner og Grundsætninger. En af Følgerne af denne Tingenes Tilstand er: *stadij Beskæftigelse* for Arbejderne og *Ansvarlighed* for Arbejdsgiverne; og naar man tager Lønspørgsmaalet under Overvejelse, maa disse to Faktorer tages med i alle Beregninger, thi Arbejdets Usikkerhed er noget af det haardeste for vor Tids Lønarbejder. Pludselig at blive berøvet sin ugentlige Indtægt i Sygdomstilfælde eller under den ublide Aars-tid er manges Skæbne under det moderne Fabrikssystem.

En anden Kløft imellem spanske og engelske Arbejderes Krav viser sig i de Fordringer, der stilles til de daglige Nødvendighedsartikler. I Spanien er Kødspiser (af Hensyn til Klimaet) ikke alene unødvendige, men, i en stor Del af Aaret, skadelige, og da man kan faa en stor Mængde forskellige Frugter og Grøntsager blot for Ulejlighed ved at plukke dem, bliver Omkostningerne ved at leve umaadelig reducerede. En af mine Venner byggede sig et Hus og gav en Middag for Arbejderne, da det var sædvanligt; Folkene saa saa sunde ud, som man kunde ønske sig det, og dog havde kun en af dem smagt Kød før.

Af disse Grunde vil jeg afholde mig fra at give Oplysninger angaaende Lønnen i Spanien, da disse kun vilde vildlede.

Jeg vil indskrænke mig til de Kendsgerninger og Smaabegivenheder, som jeg selv virkelig fik Lejlighed til at iagttage, og som jeg haaber kan være til Gavn for hvem, der ønsker at danne sig et videre Syn paa Sagen.

I Spanien er vort Samfunds strenge Klasseinddeling ukendt. Alle Klasser af Befolkningen kommer i nær Berøring med hverandre, og Udlændinge forstaaer næppe, hvilken Styrke dette vil kunne blive for Spanien i Nødens Time.

Jeg boede hos to Landejendomsbesiddere (den ene i det nordlige, den anden i det sydlige Spanien) i mange Maaneder; naar Bønderne kom for at tale med Ejerne om et eller andet, spadserede de begge Steder lige ind i Værelset, hvor Familien sad, bukkede høfligt for Damerne og tog saa ganske simpelt og naturligt Plads. Hvis de, hvad der ofte hændte, kom ved Middagstid, kom de alligevel ind

og blev budt Plads ved Bordet, hvad de dog altid afslog med en alvorsfuld Høflighed. Det interesserede mig at se disse mørke Arbejdere i deres Lædergamascher og Lædersandaler sidde fuldtændig utvungen blandt det velklædte Selskab; naar Forretningerne var afgjorte med Herren, deltog de i den almindelige Samtale i et Par Minutter, før de rejste sig og gjorde deres anstandsfulde Buk, idet de gik bort. Da jeg fortalte mine Værter, at man i England vilde lade saadanne Mænd vente i Køkkenet eller i Forstuen, indtil Herren gik ud for at tale med dem, lo de og sagde: „Vi vilde ikke finde dem der, om vi har os saaledes ad; vore spanske Bønder vilde gøre kort omkring og gaa lige ud af Huset for aldrig at komme tilbage.“

Forholdet mellem Herre, Frue og Tyende er lige saa patriarkalsk; det betragtes ikke som en Naadeshandling, men som en simpel Pligt at sørge for gamle eller syge Tjenestefolk. Barne-piger og Lærerinder bliver aldrig afskedigede, hvis de en Gang har slået sig til Ro og har opdraget de Børn, der er overgivne til deres Varetægt. Naar disse er voksne, og man ikke længer behøver deres Tjeneste, kan de, om de ønsker det, blive i Huset som Medlem af Familien.

De brændende Spørgsmaal angaaende Kvinders og unge Pigers Beskæftigelse, som forvirrer vore Lovgivere, eksisterer enten slet ikke i Spanien eller viser sig netop kun i de faa Handelscenter. Kvindelige Spillegænger i den industrielle Kassestrid.

Den hyppigt beskrevne Cigaretfabrik i Sevilla, som tilhører Regeringen, anvender det største Antal Kvinder, og en Anekdote vil vise den uhyre Forskel, der er mellem spanske og engelske Kvindelige Arbejdere.

Frka Begyndelsen af har det været Skik, at Mødrene bragte deres spæde

Abonnement paa „Kvinden og Samfundet“, Oktober Kvartal, 57 Øre, tegnes herved:			
	<i>Navn:</i>	<i>Stilling:</i>	<i>Bopæl:</i>

ringede den unge Pige, hendes Moder knælede ned foran hende og bad hende grædende om dog ikke at ødelægge dem alle. Hun vedblev at svare: „Jeg gør det ikke! Jeg gør det ikke!“ Men efterhaanden blev Stemmen mere usikker, til sidst kun til en Hvissen, og endelig tav hun helt stille. Da trykkede man Brudekronen paa hendes Hoved, og Tjeneren løb hurtigt op paa Herregaarden for at melde, at nu var alle gifte!

En halv Time senere hørtes Lyden af de smaa Klokker i Bryllupsprocessionen foran Herregaardens Port, og de fem Par steg af Vognene, gik over Gaarden og ind i Forhallen. Her blev de modtagne af Godsejeren, som lod dem byde Vin, medens Forældrene, som stod bag ved de grædende Brude, formanede dem til at neje helt ned til Jorden for deres Herre.

Paa den Tid var disse tvungne Ægteskaber saa almindelige, at jeg ved, at det blandt vore Folk var Skik, hver Gang man frygtede en saadan Ordre, at lade det betærende unge Par sammen staa Fadder hos en eller anden af Bønderne. Dette umuliggjorde efter den russiske Kirke-lov et Ægteskab mellem de to. Paa-gældende. I Reglen lykkedes dette Krigspuds; men en Gang endte det dog med en Tragedie. Andrei,

Skrædderen, forelskede sig i en Pige, der tilhørte en af vore Naboer. Andrei haabede, at Fader mod en vis aarlig Betaling vilde give ham fri, og mente saa, at han ved at arbejde haardt, efterhaanden kunde lægge saa meget til Side, at han kunde købe sin Elskede fri. Imidlertid forstod han, at det var Meningen, at han skulde ægte en af vore Piger, og da begge ønskede at undgaa dette Ægteskab, aftalte de at staa Fadder sammen. Og rigtigt, en skøn Dag blev de kaldt op til Fader og fik den frygtede Befaling.

„Vi vil altid være lydige mod Deres Højheds Vilje,“ svarede de. „Men vi har for nogle Uger siden staaet Fadder sammen ved en Barne-daab!“

Andrei forelagde nu Fader sine Planer og Forhaabninger; Resultatet blev, at han blev sendt som Rekrut til Soldaterne.

Under Nikolaus den Første var der ikke som nu almindelig Værnepligt. Adelsmænd og Købmænd behøvede ikke at tjene, og hver Gang der udskreves nye Rekruter, var det enhver Godsejers Pligt, at stille et bestemt Antal af sine Livegne. I Reglen havde Bønderne indenfor deres Landsby-Kommuner en Rolle for dem selv; Hustjenerne var derimod ganske prisgivne deres Herres For-gødtbefindende, og hvis han var mis-

fornøjet med en af dem, sendte han ham uden videre til Rekrut-Skolen og fik en Kvittering for ham, et Papir, der havde betydelig Værdi, fordi det kunde sælges til enhver, der stod for Tur, at skulle ind som Soldat.

Militærtjenesten var i hine Tider frygtelig; Soldaten maatte tjene fem og tyve Aar under Fanen, og hans Lod var haard. At blive gjort til Soldat var det samme som at blive kendte Omgivelser, at blive givet Officerer i Vold, som General Timofeoff, hvem jeg allerede har omtalt. Af faa Hug af Officererne for den mindste Forseelses Skyld, og at blive pisket med Birkeriset eller med Stokke, hørte til de daglige Straffe. Den Grusomhed, der udvistes, overgaaer al Beskrivelse. Selv i Kadetkorpset, hvor kun Adelsmænds Sønner opdroges, hændte det, at der for en saa ringe Forseelse som at have røget en Cigaret, beordredes Tusinde Slag af Birkeriset i hele Skolens Paasyn — en Læge stod ved Siden af det stak-kels Offer for at kontrollere Pulsen og standse Afstrafningen, saa snart han mærkede, at den hørte op med at slaa. Den blødende Stakkel blev bragt bevidstløs paa Sygestuen. Stor-fyrst Mikhael, Direktør for samtlige militære Skoler, vilde snart have fjernet den Korps-Bestyrer, som ikke kunde fremvise en eller to af den

Slags Afstraffelser om Aaret. „Han forstaaer sig ikke paa at holde Disciplin!“ vilde han have sagt.

Men den simple Soldat havde det meget værre. En almindelig Straf var Spidsrodsløben (efter det tyske Ord Spitzruthen). Der stilledes Tusind Mand op i to Rækker over for hinanden, hver Mand bevæbnet med en Stok, af Tykkelse som en Lillefinger, hvorpaa den Dømte tre, fire, fem — ja indtil 7 Gange, blev ført frem og tilbage imellem Rækkerne, idet hver enkelt Soldat tildelte ham et Slag. Underofficererne fulgte med for at paase, at der blev brugt fuld Kraft til Slagene. Naar den ulykkelige havde faaet et eller to Tusinde Slag, spyttede han i Reglen Blod og blev bragt til Hospitalet, her plejede man ham, indtil han var saa vidt, at Straffen kunde fortsættes. Hvis han døde under Eksekutionen, fuldbyrdedes Straffen paa Liget. Nikolaus den Første og hans Broder Mikhael var ubarmhertige, og tilstod aldrig ringeste Eftergivelse af en Straf. „Jeg skal lade dig piske, til Skindet falder af Kroppen paa dig!“ var den Gang en almindelig Trusel.

En trykkende, rædselsblandet Stemning lejrede sig over vort Hus, hver Gang et Tyende blev dømt til at sendes til Rekrutterne. Manden blev lænket og sat under Bevogtning for at hindres i at begaa Selvmord.